

Roller og ansvarsfordeling i VKM

Innledning

Dette dokumentet beskriver de ulike rollene i VKM, og hvilke oppgaver og ansvar disse har, overordnet og i prosjekter. [VKMs vedtekter](#) (revidert 2022) regulerer flere av komiteens og sekretariatets oppgaver og ansvar, og deres samhandling. Den administrative tilknytningen til Folkehelseinstituttet regulerer relevante oppgaver i sekretariatet. Folkehelseinstituttet har ingen faglig instruksjonsrett over sekretariatet eller komiteen.

Komiteen

- VKM består av en hovedkomité og 13 faggrupper som samlet skal representere en bred og tverrfaglig kompetanse som dekker VKMs ansvarsområder. Medlemmene skal ha vitenskapelig kompetanse på doktorgradsnivå innenfor VKMs fagområder. De deltar i VKM i kraft av egen faglig kompetanse og representerer ikke sine institusjoner.
- Medlemmene, herunder leder og nestleder av hovedkomiteen, og lederne av faggruppene, oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Faggruppene velger egne nestledere.
- Faggruppelederne leder møtene i faggruppen og bidrar aktivt inn i faggruppens arbeid, i samarbeid med faggruppekoordinator fra sekretariatet.
- Komiteen oppnevnes for fire år om gangen. Re-oppnevning av medlemmer kan finne sted.
- Komiteen ved en godkjeningsgruppe, har det faglige ansvaret for VKMs vitenskapelige vurderinger. En godkjeningsgruppe kan være en faggruppe, en tverrfaglig godkjeningsgruppe (med medlemmer fra flere faggrupper) nedsatt for et enkelt oppdrag, eller hovedkomiteen.

Sekretariatet

- Består av medarbeidere med ulike fagfelt innen naturvitenskap, prosjektledelse, kommunikasjon og administrasjon.
- Har ansvar for driften av VKM og utfører faglige, administrative og kommunikasjonsfaglige oppgaver for komiteen.

Direktøren

- Har det forvaltningsmessige ansvaret for hele VKM, svarer administrativt til direktøren i Folkehelseinstituttet, og har sin medarbeidersamtale med vedkommende. Direktøren får oppdraget fra HOD gjennom [vedtektene](#) og Folkehelseinstituttets tildelingsbrev.

- Har ansvaret for den daglige virksomheten i VKM
- Har personalansvar for alle medarbeiderne i sekretariatet.

Fagdirektør for miljø

- Direktøren har delegert følgende ansvar/roller til fagdirektør miljø:
 - Prosjekteieransvaret for oppdrag fra Miljødirektoratet, samt oppdrag fra Mattilsynet innen biologiske plantevernmidler, plantehelse og GMO
 - Prosjekteieransvar for selvinitierte oppdrag innenfor tilsvarende fagfelt
 - Prosjekteieransvar for fellesoppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet
 - Overordnet ansvar for samarbeidsgruppen for miljø og ansvar for at formålet med samarbeidsgruppen nås
 - Koordinator for hovedkomiteen
 - Kontaktperson for Miljødirektoratet
 - Kontaktperson for Artsdatabanken
 - Kontaktperson for Direktoratet for medisinske produkter

Fagdirektør for mat og fôr

- Direktøren har delegert følgende ansvar/roller til fagdirektør mat:
 - Prosjekteieransvaret for oppdrag fra Mattilsynet, unntatt fagområdene biologiske plantevernmidler, plantehelse og GMO
 - Prosjekteieransvar for selvinitierte oppdrag innenfor tilsvarende fagfelt
 - Prosjekteieransvar for fellesoppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet
 - Overordnet ansvar for samarbeidsgruppen for mat og fôr og ansvar for at formålet med samarbeidsgruppen nås
 - Koordinator for hovedkomiteen
 - Kontaktperson for Mattilsynet
 - Kontaktperson for Helsedirektoratet

Kommunikasjonssjef og – medarbeider

- Kommunikasjonssjefen har ansvar for at kommunikasjonen av prosjektene bidrar til å oppfylle VKMs kommunikasjonsmål og til økt synlighet og styrking av VKMs omdømme.
- Kommunikasjon er en integrert del av arbeidet med en vurdering fra start til slutt. Kommunikasjonssjefen har ansvar for å gi prosjektleder og prosjekteier nødvendig bistand i tråd med prosjektrutinene.
- Kommunikasjonssjefen utøver sin rolle i samarbeid med kommunikasjonsmedarbeider.

Ledergruppen

- Direktøren får råd av en ledergruppe som består av kommunikasjonssjef, fagdirektør mat og fagdirektør miljø. Det er direktøren som formelt fatter beslutningene. Direktørens stedfortreder i Advisory Forum (EFSA) og seniorrådgiver administrasjon og økonomi møter i ledergruppen ved behov.
- Ledergruppen utvider ledelseskapasiteten til direktøren og bidrar til å koordinere VKMs samlede innsats og strategiske utvikling.
- Direktøren, fagdirektør mat og fagdirektør miljø møtes ukentlig for gjensidig orientering om og rådføring i porteføljestyring, faglige spørsmål og delegering av oppgaver i sekretariatet.
- Ved direktørens fravær fungerer et medlem av ledergruppen. Fungeringsrekkefølgen avgjøres av direktøren ved det aktuelle fravær.
- Direktøren har delegert oppgaver innen økonomi og administrasjon til seniorrådgiver administrasjon og økonomi, og oppgaver innen ekstern og intern kommunikasjon til kommunikasjonssjef. De er prosjekteiere innen sine ansvarsområder.

Faggruppekoordinatorer

- Faggruppekoordinatorer har ansvar for koordinering av administrativt og faglig arbeid knyttet til faggruppens arbeid med vitenskapelige vurderinger, kompetansebygging og øvrig møteaktivitet.

Seniorrådgiver administrasjon og økonomi

- Seniorrådgiveren skal gi bistand til utarbeidelse av prosjektbudsjett og anskaffelser i prosjektene.
- Seniorrådgiveren skal gi støtte til prosjektleder på administrative forhold og skal bidra til å sikre at prosjektene utføres i henhold til prosjektrutinene.
- Seniorrådgiveren har ansvar for å gi prosjektleder og prosjekteier nødvendig bistand i forståelse og bruk av prosjektverktøyet.

Faste samarbeidsgrupper i sekretariatet

- Er faglige team bestående av ansatte i sekretariatet, og er fordelt på samarbeidsgruppe for mat og fôr, og samarbeidsgruppe for miljø.
- Samarbeidsgruppe for mat og fôr ivaretar fagområdene forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester, kjemiske plantevernmidler, ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, fôr, tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, hygiene og smittestoffer, samt dyrehelse og dyrevelferd.

- Samarbeidsgruppen for miljø ivaretar fagområdene biologisk mangfold (inkludert fremmede organismer), handel med truede arter (CITES), plantehelse, biologiske plantevernmidler, genmodifiserte organismer, og mikrobiell økologi.
- Samarbeidsgruppene diskuterer og gir innspill i prosjekter (ihht. prosjektrutiner), er en arena for faglig fordypning og erfaringsutveksling, samt andre relevante aktiviteter.

Roller og ansvar i prosjektene

VKM leverer vitenskapelige vurderinger i form av risikovurderinger, nytte- og risikovurderinger, kunnskapsoppsummeringer, eller andre typer vitenskapelige vurderinger og kommentarer.

Vurderingene gjøres på oppdrag fra Mattilsynet, Miljødirektoratet og Direktoratet for medisinske produkter. VKM har en intensjonsavtale med Helsedirektoratet. VKM gjør også vurderinger på eget initiativ.

De fleste vitenskapelige vurderinger i VKM organiseres og løses som prosjekter, og påfølgende tekst omhandler dette.

Prosjektarbeidet i VKM gjøres etter metoden målrettet prosjektstyring og skal følge en prosjektplan. Planen legger til rette for at komiteens og sekretariatets kompetanse brukes godt i planlegging og gjennomføring av prosjektene, og at dette foregår i god dialog med omverdenen. Planen legger også til rette for at VKM som organisasjon lærer underveis og utveksler erfaringer, og at vi kontinuerlig forbedrer oss.

Styringsgruppe

- VKMs ledergruppe og prosjektleder utgjør styringsgruppa for det enkelte prosjekt.
- Styringsgruppa har overordnet administrativt ansvar for styring av og rammebetingelser for prosjektene
- Styringsgruppa godkjenner oppstart av prosjektene (gjennomføringsfasen), herunder:
 - Beslutter når habilitet er tilstrekkelig kartlagt og vurdert
 - Godkjenner sammensetning av prosjektgruppa
 - Godkjenner faglig leder
 - Godkjenner sammensetning av godkjenningsgruppa
 - Godkjenner prosjektplan
 - Godkjenner budsjett
 - Godkjenner kommunikasjonsplan
- Styringsgruppa avslutter formelt prosjektet.

Godkjenningsgruppe

- Består av medlemmer fra komiteen.
- Er ansvarlig for å bidra i bestillingsfasen av prosjektene.
- Skal gi prosjektgruppa innspill og tilbakemeldinger underveis i prosjektet.
- Medlemmene i en godkjenningsgruppe nedsatt for et prosjekt, har det faglige ansvaret for vurderingene som publiseres av VKM.
- Er alle ansvarlige for å bidra aktivt i godkjenningsprosessen.

Prosjektgruppe

For alle prosjekter blir det satt ned en prosjektgruppe. Prosjektgruppen består av

- Faglig leder
- Prosjektleder
- Øvrige prosjektgruppemedlemmer

Faglig leder av prosjektgruppa

- Er et medlem av komiteen.
- Har den faglige ledelsen for arbeidet i prosjektet.
- Er i de fleste tilfeller ekstern talsperson for et prosjekt

Prosjektleder

- Er ansatt i sekretariatet.
- Er ansvarlig for at prosjektene gjennomføres innenfor fastsatt tid og budsjett etter gjeldende rutiner.
- Skal bidra til at vurderingene er transparente og etterprøvbare, for eksempel ved å etterspørre begrunnelser for beslutninger.
- Skal bidra til at vurderingene holder tilfredsstillende vitenskapelig kvalitet og er innenfor VKMs mandat.
- Prosjektleder har ansvaret for kommunikasjon i prosjekter. Oppgaver kan delegeres til kommunikasjonsenheten.

Øvrige prosjektgruppemedlemmer

- Kan være medlem av komiteen, ekstern fagperson uten fast tilknytning til VKM eller ansatt i sekretariatet. Alle medlemmer i prosjektgruppa er likeverdige uavhengig av om de er medlemmer i komiteen, ansatte i sekretariatet eller eksterne fagpersoner.
- Er ansvarlige for å bidra i prosjektarbeidet i henhold til de planer, disposisjoner og avtaler som gjøres i prosjektet.

Prosjekteier

Fagdirektør mat eller fagdirektør miljø er prosjekteiere for prosjektene. Direktøren har delegert myndighet og ansvar til prosjekteier som beskrevet i punktene som følger:

- Har overordnet ansvar for at resultatmålene i prosjektene blir nådd.
- Har overordnet ansvar for at enkeltprosjekter ses i sammenheng med VKMs samlede prosjektportefølje og ressurser og oppdragsgivernes prioriteringer.
- Er ansvarlig for at prosjektene er innenfor VKMs ansvarsområde og mandat.
- Skal bidra til at nødvendige ressurser blir stilt til rådighet for prosjektene.
- Skal bidra til at kvaliteten i prosjektplanene er god nok og i tråd med prosjektrutinene.
- Har det overordnede ansvaret for at prosjektene har fulgt prosjektrutinene før beslutninger tas.
- Skal bidra til at alle prosjektlederne er kjent med VKMs portefølje slik at prosjektleder kan planlegge og styre sine prosjekt i tråd med VKMs overordnede mål, og i tråd med VKMs og oppdragsgivers prioriteringer.